

ніж про його філософію, позаяк ми таким чином намагаємося відшукати своє коріння - основу, на яку могли би спертися, систему моральних цінностей.

Декілька років тому автор цих рядків брав участь у навчанні підприємницької діяльності від одного з об'єднань харківських підприємців. По закінченню курсу я запитав у кожного з викладачів-підприємців, хто мав бажання відповісти, яку книгу вони порадили б підприємцям-початківцям та яка книга справила на них найбільше враження як на підприємців. Звісно, ця вибірка нерепрезентативна. Звісно, ніхто не згадував ані про Сковороду, ані будь-кого з українських авторів. І це могло б не стосуватися питання філософії, але! Один з відповідачів визначив як найвпливовішу для нього книгу "Атлант розправив плечі" американської авторки Айн Ренд. Цей твір пропагує цілу систему правих ліберальних поглядів, можна навіть сказати ультра ліберальних. І це - система цінностей, якою послуговуються підприємці. Але якщо українці друкують свого філософа на грошах (донедавна на найбільшому номіналі), то це ж має мати сенс?! Але запитайте в них про Сковороду і ви отримаєте лише усталене кліше та міф про те, як він пішов з життя.

До речі, про цей міф. Ми знаємо, що Григорій Сковорода завчасно, точніше, саме вчасно, власноруч викопав собі могилу, коли відчув близькість смерті. Це вирізняє його з-поміж пересічних представників народу. Так, в цьому він особливий, але не унікальний. Мені доводилось знати людину, яка так само відчула наближення кінця, була до того здорова та працездатна, але час прийшов. Насправді, здатність відчувати таким чином своє життя розповсюджене явище, хоча і поодиноке, бо мало хто прислухається до своїх внутрішніх почуттів. Може в цьому була сила Сковороди як людини та як філософа?

Зрештою, може настане час, коли ми будемо більш наполегливо вивчати творчість Сковороди задля пошуку прихованого сенсу. Може колись настане час, коли не знати байок Сковороди буде сприйматися як дурний тон. Може колись настане час, коли ми будемо послуговуватись системою моральних цінностей Сковороди у бізнесі та побуті. А поки що постать Григорія Сковороди проходить як історичне тло, що очікує свого часу на визнання.

Науковий керівник
проф. Фірсова Л.В.

Ільченко Б.І.

ВСП «Харківський фаховий коледж харчової промисловості ХНТУСГ ім. П. Василенка»

Науковий керівник – викл. ВКК Задорожна В.І.

ГЕНДЕРНЕ ВИХОВАННЯ – НАГАЛЬНА ПОТРЕБА СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Ідеал навчання і виховання молодого покоління в будь-які часи і у всіх народів містив у собі уявлення про нормативну маскуліність і фемініність, відбивав цінності жіночого і чоловічого, а також способи навчання нового покоління культуросообразність «жіночої» і «чоловічої» поведінки. Все це

разом узятє складало свого роду «гендерний компонент» педагогічної культури, який до недавнього часу не виділявся і не досліджувався як відображення гендерного укладу того або іншого типу культури в цілому.

Звертаючись до робіт вітчизняних дослідників гендеру та дослідників із пострадянських країн, ми можемо констатувати, що чимало робіт присвячено статево му вихованню: О.С. Богданова, Ю.О. Бурцева, В.Ю. Каган; проблемам із позицій сексології та фізіології, статевої психогігієни, етичним аспектам статево му виховання, формуванню сексуальної культури: Ю.В. Гаврилов, А.В. Меренков; вихованню в процесі статево-рольової соціалізації: М.А. Радзівілова, Л.І. Столярчук; гендерному підходу до навчання й виховання; становленню гендерної ідентичності, формуванню культури статево му взаємостосунків: О.М. Каменська, О.О. Константинова.

Зауважимо, що в цьому напрямку гендерне виховання все частіше стає предметом обговорення дослідників: актуальність упровадження гендерної парадигми, зокрема з проблеми гендерного виховання учнів різних вікових категорій, обґрунтовується у роботах С.Т. Вихор, О.М. Кікінежді, В.П. Кравця, О.С. Цокур.

Основною ознакою гендерної рівності в освіті ще зовсім недавно вважався критерій доступу, закріплений в законодавстві, зокрема в Конституції. Однак практика показує, що для досягнення рівності чоловіків і жінок недостатньо лише формальної можливості здобути освіту, тобто відсутність заборони на її отримання.

Як показує історія освіти ХХ ст., більш значущими критеріями є рівність по відношенню до учасників освітнього процесу, рівноцінність змісту освіти для кожного, незалежно від статевої приналежності, і нарешті - рівність отриманих за підсумками освітнього процесу результатів (можливості перейти на більш високий рівень освіти, рівність матеріальних і соціальних дивідендів, отриманих здобувачами освіти, і ін.).

Як показує дослідження закордонного досвіду, до педагогічних передумов реалізації гендерного підходу як в школах з відділеннями для хлопчиків і для дівчаток на базі одного навчального закладу, так і в школах з повністю роздільним освітою належать:

- єдині стандарти навчання для всіх школярів; альтернативні програми для вибору предметів учнями;
- викладання одними і тими ж вчителями в одних і тих же класах;
- вивчення додаткових до природно-наукових дисциплін курсів за вибором для хлопчиків (таких як іноземні мови, музика, театральне мистецтво), що традиційно вважалися сферою інтересів дівчаток;
- відвідування учнями додаткових занять з дисциплін, в яких вони демонструють високу успішність;
- широкий спектр додаткових заходів, доступний як хлопчикам, так і дівчаткам, що містить в собі традиційно жіночі та чоловічі види діяльності (кулінарія, фотографія, драма, танці, комп'ютерні технології, спів);

Саме такий підхід дозволяє школам Великобританії і США скоротити гендерний розрив між ними в дисциплінах як природничо-наукового, так і гуманітарного циклу, враховувати інтереси кожного учня, незалежно від статі.

Але і гендерний підхід в освіті має на даний момент ряд недоліків. до них необхідно віднести:

- відсутність методичних розробок для конкретної ступені освіти і окремих предметів;

- протиріччя ідей гендерного підходу і поширених форм і змісту освітньої практики.

Як очікується, дівчата і юнаки, виховані на егалітарній ідеях гендерної рівності статей, будуть з більшою повагою і гнучко, на зовсім інших підставах вибудовувати свої стосунки з протилежною статтю, зможуть обирати моделі сімейних і репродуктивних відносин з набагато більшої кількості варіантів, ніж їхні однолітки, виховані на статево-рольових стереотипах.

Таким чином, процесі гендерного виховання формуються моральні риси, моральні звички поведінки, розвиваються вольові якості особистості .. Отже, гендерне виховання має важливе значення для вирішення проблем морального розвитку українського суспільства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Говорун Т. Гендерна ідеологія у навчально-виховному процесі / Т. Говорун, О. Кікінеджі // Освіта і управління. – 2003. – Т. 6. – № 4. – С. 56–69.
2. Кравець В. П. Гендерна педагогіка. Навчальний посібник / В. П. Кравець. – Тернопіль : Джура, 2003. – 416 с.
3. Митрофанова А.А. Гендерный подход в педагогике / А. А. Митрофанова // Введение в гендерные исследования/ Под ред. И.В. Костиковой. – М.: Аспект Пресс, 2005. – С. 182-194.
4. Міщик Л. І. Актуальність гендерного підходу в освіті / Л. І. Міщик // Проблеми освіти: Науковометодичний збірник. – К., 2002. – Вип. 27. – С. 118–127.
5. Петренко О. Б. Становлення гендерного підходу до освіти і виховання в українському суспільстві / О. Б. Петренко // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. – Рівне: РДГУ, 2003. – Вип. 27. – Ч.1. – С. 110–120.

Йотка А.О.

Державний біотехнологічний університет

ІНСТИТУАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

В нашій країні особливої важливості у сучасну епоху набуває інституалізація політичних партій. Ідеться насамперед про порядок їхнього утворення та регулювання внутрішньої структури і політичної діяльності. Тривалий час це відбувалося поза межами правового регулювання держави. Політичні партії розглядалися державною владою як приватні організації, подібні до різноманітних клубів і товариств. Становище змінилося, коли партії